

Krajobraz nad morzem

Kształtowanie i ochrona krajobrazu jest priorytetową sprawą dla miejscowości położonych w Nadmorskim Parku Krajobrazowym. Dbłość o ład przestrzenny i pielęgnowanie rodzimych cech budownictwa nadaje im niepowtarzalny charakter. Dla miejscowości turystycznych jest jak tworzenie wizerunku firmy. Zyskują na tym władze lokalne i mieszkańcy. Od nich zależy, jaki wizerunek powstanie.

Zagadnienie regionalizmu jest nie tylko problemem wąskiego grona budujących i projektujących, ale przede wszystkim inwestorów i mieszkańców – mówili uczestnicy obozu we Władysławowie.

Fot. ze zbiorów NPK

Wbrew częstej opinii, ochrona walorów krajobrazowych nie oznacza tworzenia skansenu. Oznacza kształtowanie ładu przestrzennego oraz indywidualnego charakteru miejscowości. Polega na uwydatnianiu niepowtarzalnych cech rodzimych, takich jak tradycyjne układy przestrzenne, charakterystyczne cechy architektury (wielkości i kształty brył, detale architektoniczne), zieleni towarzyszącej oraz otoczenia.

Tematem obozu była specyfika walorów krajobrazowych terenów zabudowanych Półwyspu Helskiego i pasa nadmorskiego.

Fot. ze zbiorów NPK

Dla miejscowości Nadmorskiego Parku Krajobrazowego uporządkowanie przestrzeni zabudowanej jest sprawą nagłą. Szybki rozwój inwestycji sprzyja zanikowi rodzimych cech budownictwa. Powstaje architektura całkowicie obca dla północnych Kaszub, oparta na ogólnopolskich, powszechnie dostępnych projektach i na indywidualnej chęci wyróżnienia się przez inwestorów. Piękną architekturę kaszubską wypierają domy o dziwacznych kolorach i kształtach, zwieńczone obcymi tu, wielokrotnie łamanymi dachami, „ozdobione” kolumnkami lub wieżyczkami, żywcem przeniesione z podmiejskich osiedli, jak Polska długa i szeroka. Powstają całe zespoły budynków nie pasujących do miejsca i do siebie nawzajem, usytuowanych w przestrzeni niczym worki rozsypanych zabawek, podobne innym takim miejscom w całej Polsce.

Tymczasem dbłość o ład przestrzenny i zachowanie rodzimych cech krajobrazu tej pięknej, nadmorskiej krainy powinno leżeć na sercu każdemu z jej mieszkańców, gdyż daje świadectwo wysokiej kultury i warunkuje komfort życia. Dbłość ta szczególnie ważna jest w wypadku miejscowości turystycznych, gdyż od niej zależy ich wizerunek i jakość usług, a więc zysk z turystyki.

W trosce o walory Nadmorskiego Parku Krajobrazowego, z inicjatywy Zarządu NPK wspólnie z Katedrą Projektowania Środowiskowego Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej powstała idea popularyzacji rodzimych cech krajobrazu. Rozpoczęto prace nad przygotowaniem materiału dla mieszkańców i inwestorów nadmorskich miejscowości.

W dniach od 5 do 10 września br. zorganizowano interdyscyplinarny obóz naukowy z warsztatami, w którym udział wzięli studenci Wydziału Architektury Politechniki Gdańskiej i Wydziału Architektury Krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Tematem obozu była specyfika walorów krajobrazowych terenów zabudowanych Półwyspu Helskiego i pasa nadmorskiego. Analizowano je w aspekcie walorów kulturowych, przyrodniczych i estetycznych. Zajęcia odbywały się w wybranych obszarach priorytetowych, za które uznano: Szotland – najstarszą dzielnicę we Władysławowie, miejscowość Dębki oraz zespół Chałupy-Kuźnica. Są to tereny silnie związane ekspozycyjnie i krajobrazowo z obszarem Nadmorskiego Parku Krajobrazowego. Badaniami objęto zagadnienia związane z rodzimą tradycją architektoniczną, rodzimą tradycją

komponowania zieleni oraz ekspozycją zabudowy.

Praca w niewielkich, interdyscyplinarnych zespołach pozwoliła na wymianę doświadczeń i zapoznanie się z różnym postrzeganiem problemu kształtowania krajobrazu na obszarze chronionym dwóch grup przyszłych projektantów.

Studenci architektury Politechniki Gdańskiej rozpoznawali lokalne tradycje oraz współczesne tendencje w projektowaniu i planowaniu przestrzennym. Analizowano je w kontekście uwzględniania wartości krajobrazowych i cech regionalnych w realizacjach architektoniczno-planistycznych. Poszukiwano rodzimych cech budownictwa możliwych do wykorzystania w kształtowaniu architektury współczesnej. Przygotowano wstępną charakterystykę rodzimych cech budownictwa oraz materiał pomocniczy do wykorzystania w dalszym procesie projektowania.

Studenci architektury krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego analizowali roślinność ogrodów przydomowych, terenów publicznych i terenów otwartych, otaczających miejscowości. W ramach zadania powstały listy gatunków roślin proponowanych do nasadzeń oraz propozycje kompozycji, podkreślających rodzime cechy krajobrazu.

Główną myślą przewodnią obozu było założenie, iż poznanie i utrzymanie rodzimych cech krajobrazu jest zadaniem priorytetowym, niezbędnym dla gospodarowania przestrzenią w sposób racjonalny. Zagadnienie regionalizmu jest nie tylko problemem wąskiego grona budujących i projektujących, ale przede wszystkim inwestorów i mieszkańców, którym zależy na poprawie jakości krajobrazu i zabudowy, jako wartości wspólnej i trudno odnawialnej.

dr inż. arch. Bogna Lipińska
dr inż. arch. Krzysztof Szarejko

Wydział Architektury
Politechnika Gdańska

mgr inż. arch. kraj.
Magdalena Dąbkowska
Zarząd Nadmorskiego Parku
Krajobrazowego